

De VVM: een vereniging van Vlaamse Moedertaaldidactici

In vergelijking met Nederland, Engeland, Duitsland of de Scandinavische landen is het met "de moedertaaldidactiek" in Vlaanderen maar pover gesteld. Dat is het gevolg van een aantal ontwikkelingen waar niet de moedertaaldidactici maar het onderwijs- en onderzoeksbeleid in ons land verantwoordelijk voor zijn.

Moedertaaldidactici aan de opleidingen

Moedertaaldidactici vind je in de eerste plaats in de lerarenopleidingen aan de universiteiten en in het pedagogisch hoger onderwijs (kleuternormaalscholen, lagere en middelbare normaalscholen). Universitair opgeleide leraren (licentiaten) komen in de bovenbouw van het secundair (lees: voortgezet) onderwijs terecht. De andere leraren worden in normaalscholen opgeleid: voor kleuterscholen (kns), lagere scholen (lms) en so-onderbouw (mns). Dat geeft uiteraard een zeer gefragmenteerd beeld.

Het gaat die opleidingen helemaal niet voor de wind. Traditioneel zijn zij al in de periferie van het hogere onderwijs-gebeuren weggedrongen. In de universitaire aggregaties moet men nog altijd werken binnen het kader van de wet van 1929! In de normaalscholen hebben de recente onderwijsbesparingen lelijk huis gehouden: en op mensen en op middelen is zwaar ingeleverd en bovendien heeft het onderwijsbeleid de recrutering in het gedrang gebracht.

De nu toch al erg schaarse lerarenopleiders zouden daarnaast ook over middelen moeten beschikken om op hun gebied aan onderzoek te doen. Men kan zich voorstellen dat daarvoor niet veel middelen beschikbaar zijn. Voor het PHO is dat helemaal niets, voor de universiteiten is het nauwelijks wat. Hoe kun je in een land met een zo bekaaide lerarenopleiding iemand van het belang van dergelijk onderzoek overtuigen?

Moedertaaldidactici in de onderwijsbegeleiding

Natuurlijk zijn er nog veel meer mensen bij de moedertaaldidactiek betrokken dan degenen die kleuterleiders, onder-

wijzers en leraren (regenten en licentiaten) opleiden. Er zijn ook moedertaalinspecteurs, mensen die leerplannen ontwikkelen, vakcoördinatoren, schoolboekauteurs enz. Samen vormen zij een tweede groep als onderwijsbegeleiders. Met die groep is het al niet beter gesteld als met de eerste. Het grootste aantal van hen is voor die begeleidende taak niet eens vrijgesteld, zij beschikken over vrijwel geen middelen om hun taak echt naar behoren, dit is op een professionele manier, uit te voeren. Het is nog wel een geluk dat er steeds weer mensen gevonden worden die in de onderwijsbegeleiding willen werken.

Ook belangstellenden

Je kunt ook op een andere manier moedertaaldidacticus zijn, al is het dan niet zo professioneel. Ook wie zich bij de "moedertaaldidactische discussie" betrokken voelt, kan zich met recht en reden moedertaaldidacticus noemen. Zo iemand leest de vaktijdschriften, zit ergens in een werkgroep (van de VON bijvoorbeeld), voert in zijn/haar eigen klas kleinschalig onderzoek uit en rapporteert daarover op een bijeenkomst of in een bijtscholing, schrijft een artikel voor zijn/haar vakgenoten enz.

Een vereniging met drie bekommernissen

Voor de drie genoemde categorieën wil de Vereniging van Vlaamse moedertaaldidactici (1) een representatieve vereniging zijn. Bij haar stichting in februari 1985 stelde de VVM meteen drie grote bekommernissen voorop: professionalisering, internationalisering en beleidsbeïnvloeding. Het is duidelijk dat die drie flink in elkaar grijpen.

Professionalisering houdt in dat de VVM zich erop toelegt om de moedertaaldidactici in Vlaanderen door haar activiteiten betere kansen te bieden om hun taak op een meer professionele wijze uit te voeren. Nu is het immers zo dat de bestaande onderwijsopleidings- en onderzoeksstructuren die professionele aanpak flink in de weg staan. Om daar wat aan te veranderen zijn er krachtige hefboomen nodig. Een daarvan is de internationalisering: die houdt in dat het raam naar het buitenland opengezet wordt, dat de vakgenoten in Vlaanderen goed geïnformeerd worden over wat er op hun vakgebied in het buitenland gaande is en dat ook het buitenland te horen krijgt wat er in Vlaanderen gebeurt (al is dat kwantitatief nog weinig). Een paar voorbeelden kunnen dat wat duidelijker maken: de samenwerking met de VDN, die nu haar beslag krijgt in de gezamenlijke uitgave van *Spiegel*, zodat moedertaaldidactici in noord en zuid hetzelfde vakblad kunnen lezen; de actieve medewerking aan de Nederlands-Vlaamse conferentie "Het schoolvak Nederlands", samen met alle andere verwante Nederlandse en Vlaamse verenigingen.

